

Φ. Δ. Δρακονταειδῆς

Βαγγελία-Αύγουστος 1953

‘Ο Παναγής είχε ξύλινο πόδι έδω και δεκαπέντε μῆνες· τό άριστερό άπό ψηλά. Καθώς τό πατούσε, έτριζε. Κι ό Παναγής περπατοῦσε μέ τά πόδια άνοιχτά κι όλο βογγούσε, γιατ’ ή πληγή ποτέ δέν είχε κλείσει. Κάθε λίγο άνοιγε κι έβγαζε ύγρα.

‘Ανέβαινε τή σκάλα μέ τό πλάι σχεδόν, έλεγε πώς αὐτή ή σκάλα ήταν άφορμή ν’ άνοιγε ή πληγή του, έπειδη έπεφτε τό βάρος του πάνω στό ξύλινο πόδι, μά τό σπίτι ήταν δικό του: έδω είχε παντρευτεῖ τήν Κάτε, έδω τόν είχαν πάρει γιά τήν έξοριά, άπό έδω έβγαλαν τήν Κάτε γιά τό νεκροταφεῖο, έδω τόν είχαν φέρει μέ τό πόδι άρρωστημένο, άπό έδω τόν έβγαλαν γιά τό νοσοκομεῖο.

Μέχρι ν’ άνέβει, ή Βαγγελία είχε στρώσει τό τραπέζι. Τότε ή θάλασσα, έκει στήν άκρη, ήταν ρηχή και γιά τή νηστεία τής Παναγίας τόν Αύγουστο, ζέμπαιναν παιδιά και κάτι γέροι ψαράδες, πού πιά δέν έκαναν γιά τά βαθιά και μάζευαν κάτι μακρουλά δστρακα, τά έλεγαν στρουφουλίδια, ήταν πρασινωπά και νηστίσιμα. ‘Η πολιτεία μύριζε βαριά: δηλη τή διάρκεια τής νηστείας, ό κόσμος τά ξεριχνε στίς κατσαρόλες, τά έβραζε, οι πιό πλούσιοι έβαζαν τίς ήπηρέτριες νά τ’ άδειάσουν και νά τά κάμουν μέ ρύζι.

‘Η Βαγγελία ήταν άνιψιά τοῦ Παναγῆ, δεύτερο παιδί τοῦ άδερφοῦ του τοῦ Νικόλα. Τήν είχε κοντά του άπό τότε πού τοῦ έκοψαν τό πόδι, γιά νά τής βρεῖ παιδί καλό νά τήν παντρέψει, είχε περάσει τά εῖκοσι πέντε, οι δουλειές στό χωριό δέν τήν είχαν ποτέ άφήσει νά βάλει κάτι πάνω της και νά βγει στό δρόμο νά τή δοῦν οι άντρες η νά καθήσει στό παράθυρο νά τήν προσέξει κάποιος. Είχε συνηθίσει έτσι: έλεγε πώς κάλυτερα νά λείπουν οι άντρες, δούλες θέλουν νά τούς πλένουν και νά τούς μαγειρεύουν και νά τούς περιποιοῦνται, τίς φουσκώνουν κι άπό πάνω, ή μάνα της είχε πεθάνει στή γέννα, έφτά παιδιά είχε άφήσει πίσω της· οι άρρωστιες είχαν πάρει τά τρία. είχαν πάρει τά τρία.

‘Ο Παναγής τής είχε βρεῖ γαμπρό, άνθρωπο πιασμένο, μέ λεφτά, είχε περάσει τά σαράντα, κοντός κάπως, μέ μιά έλια στό μάγουλο πού πολύ τοῦ πήγαινε. Τά είχαν μιλήσει αὐτός κι ό Παναγής, τά είχαν συμφωνήσει, είχε πάει και στό σπίτι, δηθεν γιά φαΐ καλεσμένος, στήν πραγματικότητα δύμως γιά νά δεῖ τή Βαγγελία κι άν βρισκόταν τρόπος ν’ άνταλλάξει μερικές κουβέντες μαζί της. Είχε καθήσει στό τραπέζι μέ τήν πλάτη πρός τό παράθυρο, νά βλέπει τήν πόρτα· καθώς θά ζέμπαινε ή Βαγγελία, άντρας ήταν, άπό τήν περπατησία θά τήν ζύγιζε.

Κι δύως τά πράγματα είχαν γίνει καθώς τά είχε σκεφτεῖ, είχε κιόλας πεῖ τοῦ Παναγῆ ότι συμφωνούσε: τήν ηθελε, σεμνή και νοικοκυρά έδειχνε. Κι δμορφή ήταν. Κι ξέρει άπό τρόπους. ‘Ολο και κάποια προίκα θά είχε. Κι ό Παναγής είχε μηνύσει τοῦ άδερφοῦ μου στό χωριό ότι τό μερίδιδ του τό έδινε στή Βαγγελία, πού τόσο καιρό τόν φρόντιζε και τόν γηροκομοῦσε και τόν έβλεπε σέ αὐτή τήν κατάσταση.

‘Εκαμε κουβέντα στή Βαγγελία: ότι ό κύρ-Πάρασκευάς ήταν άνθρωπος τής τάξης μας, άπό τό δίπλα χωριό, άπό μικρός στή δουλειά, πρώτα στό μύλο, ύστερα στά έμπορια. Είχε ταξιδέψει, είχε δεῖ κι είχε γνωρίσει κόσμο, είχε πιαστεῖ. Και μέ πεποιθήσεις σάν τίς δικές μας· δικός μας άνθρωπος. Μπορεῖ νά μήν είχε πάει ποτέ έξοριά, είχε δύμας κάμει φυλακή. Κι έκείνη ή έλια στό μάγουλο τοῦ είχε πεταχτεῖ άπό τήν τρομάρα, δέν τήν είχε δταν ήταν παιδί. ‘Ηταν πάντως πράγμα πού δέν τόν άσχημιζε· καθόλου δέν τήν άσχημιζε. Μέ τόν άγώνα γιά τή ζωή, μέ τίς κακουχίες και τά τρεχάματα, δέν είχε καταφέρει νά κάμει οίκογένεια· άλλο πού δέν ηθελε. Και δέ ζητάει τίποτα, οι πιό νέοι έχουν πολλές άπαιτήσεις.

‘Η Βαγγελία είπε άλλα: είπε πώς τό λάδι στό πιθάρι είχε λιγοστέψει. Κι δηλη τή νύχτα έκλαιγε. ‘Ο Παναγής δέν τήν άκουγε, κοιμόταν βαθιά και ροχάλιζε. ‘Ηταν τά

παράθυρα ἀνοιχτά, ζέστη μεγάλη ἔκανε, είχε κουνούπια, οι γριλλιες κουφωμένες, τό φεγγάρι ἔριχνε σκιές στό ταβάνι, ἡ Βαγγελία ἐκλαιγε καὶ στό ταβάνι διέκρινε πρόσωπα γνωστά, πρόσωπα ἄγνωστα, βάρκες πού λικνίζονταν, ζῶα περιέργα, μέχρι πού οἱ πετεινοὶ λάλησαν καὶ τὴν πῆρε ὁ ὑπνος ἐπιτέλους.

Ο Νικόλας μήνυσε ἀπό τὸ χωριό πώς ἀφοῦ ἦταν γιὰ τὸν κυρ-Παρασκευά, δὲν είχε ἀντίρρηση. "Ας ἔπαιρνε προίκα ἡ Βαγγελία τὸ μερίδιο τοῦ Παναγῆ, καλύτερα ἦταν νά μήν το πάρει ὅλο, νά μείνει κάτι καὶ γιά τό ἄλλο θηλυκό πού είναι στήν ὥρα του νά παντρευτεῖ." Ας πάρει τό περισσότερο ἡ Βαγγελία, ἐκεῖνο πού είναι πρός τῇ ρεματιά, ὁ κυρ-Παρασκευάς είναι ἄνθρωπος τῆς πολιτείας, δὲν ἔχει τόση ἀνάγκη τῇ γῆ. "Ας δώσουμε κάτι γιά νά γίνει τό πράγμα σωστά, τό κομμάτι πρός τῇ ρεματιά δὲν είναι καὶ τόσο καλό, τό καλό νά μείνει γιά τήν ἄλλη πού δὲν ξέρουμε τί τύχη θά ᔁχει. Συμφωνοῦσε μαζί του κι ὁ γιός του ὁ μεγάλος ὁ Φιλιππογιάννης, παντρεμένος ἦταν, είχε γνώμη, είχε φτιάξει τό πρῶτο του παιδί, κορίτσι.

Εἶπε ὁ κυρ-Παρασκευάς πώς δὲν είχε ἀντίρρηση, ὁ Παναγῆς τόν κάλεσε νά δειπνήσει πάλι στό σπίτι ἡ νά ἔρθει γιά καφέ, δόποτε θέλει. 'Αφοῦ είχε ἔρθει γιά φαῖ τήν ἄλλη φορά, ἄς ἐρχόταν τώρα γιά καφέ, λίγο νωρίς τό ἀπόγευμα πρίν φύγει ἡ Βαγγελία γιά τήν παράκληση. Καὶ βέβαια πήγαινε στήν παράκληση. Μπορεῖ νά ἔχουμε τίς ίδεις μας, ἀλλά δὲν μποροῦμε νά περιφρονοῦμε τόν κόσμο. 'Ερχόταν μιά δεύτερη ἔαδέρφη της μέ τήν κουνιάδα της καὶ πήγαιναν ὅλες μαζί. 'Εκείνες ἦταν θεοσεβούμενες, ἡ Βαγγελία λίγο νοιαζόταν γιά τήν Παναγία, πολύ πού προσέχουν οἱ γυναίκες τί γίνεται στήν ἐκκλησία, κουτσομπολεύουν, ἀλλά δὲν μπορεῖς νά μήν πᾶς. Κι ἐδῶ πού τά λέμε, ἔτσι πού είναι ἡ ζωή, ἡ νηστεία σοῦ ἐπιτρέπει νά κάμεις οἰκονομία. Τσάμπα είναι τά στρουφουλίδια, σοῦ πέφτουν βαριά λίγο, ἀλλά δὲν είναι νά κλαίγεσαι, ἄφοῦ δὲν τά πληρώνεις.

Ναί, ὁ κυρ-Παρασκευάς συμφωνοῦσε. Κι ἄν είναι νά διαλέξεις ἀνάμεσα στήν πληρωμή καὶ στό τσάμπα, καλύτερα τό τσάμπα κι ἄς είναι ὅ, τι είναι. 'Εξάλλου ὅλο καὶ κάποιος ἀπό τούς δικούς μας ἔχει ἀνάγκη, πρέπει νά βαστᾶς λεφτά γιά τήν ἀνάγκη, μπορεῖ κι ἐσένα νά σου τύχει κάτι, ἐμεῖς εἴμαστε σάν ξένοι μέσα στό κράτος, κανεῖς δέ σέ κοιτάζει, ὅλοι σέ κατατρέχουν, φυλακές, ἔλulo, ἔξορίες, μαύρισε τό μάτι τοῦ κόσμου ἀπό τήν κακοπέραση. "Ας ἔχουμε κάτι παράμερα, ἄς μήν ξοδεύουμε πολλά, νά μή μᾶς βλέπουν οἱ φθονεροί καὶ μᾶς ἔχουν γιά στόχο.

Ναί, ὁ Παναγῆς καθόταν σ' ἔνα χώρισμα, πίσω ἀπό καφάσια, στό μανάβικο τοῦ Λυκούδη, δικός μας ἄνθρωπος κι αὐτός, δύο ἀδέρφια, είχαν δώσει ἀπό πέντε πίτες αἷμα ὁ καθένας, οὔτε κι αὐτοί θυμοῦνται πόσες φορές, τόν καιρό πού τοῦ ἔκοβαν τό πόδι. 'Ο Παναγῆς καθόταν ἐκεῖ πίσω κι ἔγραφε στά κατάστιχα, νά ξέρουν οἱ ἄνθρωποι τί γινόταν στό ταμεῖο, τοῦ ἔδιναν κάτι λίγα γιά τήν ἀνάγκη του. Τόσα χρόνια τόν ἥξεραν μαζί είχαν δουλέψει στόν ἀγώνα, ὁ τρίτος ἀδερφός τους ὁ μικρότερος είναι στά σίδερα, πεντάκις σέ θάνατο γιά πολιτικά ἀδικήματα, πέντε χρόνια κλεισμένος μέσα καὶ κοντεύει νά τοῦ στρίψει, μέρα βγαίνει, μέρα μπαίνει κι ὅλο λέει πώς θά ἔρθουν νά τόν πάρουν γιά ἐκτέλεση. Τ' ἀδέρφια του ἔχουν βάλει μέσα νά τόν γλιτώσουν, ἀναθεώρηση τῆς δίκης ζητοῦν, τήν ύπόθεση ἔχει ἀναλάβει ἄνθρωπος τῆς κατάστασης, ὅλο τούς ὑπόσχεται, ὅλο λεφτά τοῦ δίνουν τίποτα δέ γίνεται, ὅλο ἀναμονές. Περιμένουν νά πέσει ἡ κυβέρνηση, μέρα μέ τή μέρα τήν περιμένουν νά πέσει, θά βγει ὁ πωσδήποτε ἄλλη κυβέρνηση, καλή, θά νικήσουμε.

Τά βλέπει, λέει ὁ κυρ-Παρασκευάς, τ' ἀτιμα τά λεφτά. Εἴτε τά σκορπάς, εἴτε τά βαστᾶς, δύως καὶ νά είναι, λεφτά είναι, ὅλο σέ κάτι χρησιμεύουν, τουλάχιστο στά χέρια μας πιάνουν τόπο.

Τόν ἔλεγαν τσιγκούνη, λίγο σφιχτός ἦταν, τόσα είχαν δεῖ τά μάτια του, είχε βγεῖ ὑγιής, δέν είχε σακατευτεῖ στή φυλακή. 'Ηταν ἄλλοι πού είχαν χάσει τά πάντα ἐκεῖ, τούς είχαν στίψει τά γεννητικά ὅργανα καὶ τούς τά είχαν χαλάσει, ἐτοῦτος ἦταν γνωστό πώς μόλις είχε βγεῖ ἀπό τή φυλακή, είχε φιλενάδα τή γυναίκα τοῦ ἀξιωματικοῦ πού τόν είχε δείρει. Τέτοια ἐκδίκηση είχε πάρει. Τήν είχε φιλενάδα καὶ τῆς ἔκαμε πολλά, μέχρι πού νά ξεθυμάνει. Λένε κιόλας πώς τήν γκάστρωσε. "Εχει

σήμερα, λένε, δ ἀξιωματικός ἔνα παιδάκι πού μοιάζει τοῦ κυρ-Παρασκευᾶ. Τοῦ Παναγῆ, δέν τοῦ ἀρέσουν αὐτά τά κουτσομπολιά τοῦ κόσμου· καὶ χαμογελάει.

Ὦρες δλάκερες μέ αὐτά, λεπτομέρεια στή λεπτομέρεια: τά γυρίσματα τοῦ καιροῦ, οἱ συνομοσίες πού μᾶς διάλυσαν, ἡ καλή μας καρδιά πού μᾶς ἔφαγε, συμφώνησαν νά πάει δ κυρ-Παρασκευᾶς αὔριο στό σπίτι τοῦ Παναγῆ γιά καφέ. Νά μήν κουβεντιάσουμε γιά τέτοια καὶ μέ πάρει ἡ Βαγγελία πώς είμαι πολύ μεγάλος στά χρόνια. Μακάρι νά είχα τά χρόνια σου καὶ τά δύο μου τά πόδια, είπε δ Παναγής, πάνω ἀπό πενήντα ἡταν.

Σημέρωσε Παρασκευή κι ἔκαμε μικρό σεισμό: μιά βουή, σάν νά περνοῦσαν καβαλλάρηδε κι ὑστερα ἡ δόνηση, σάν νά σέ ταράζουν νά ξυπνήσεις. Πετάχτηκε δ Παναγής ἀπό τό κρεβάτι, ζέστη πολλή, ἀπό τό Μάρτη είχε νά βρέξει, ζέστη συνέχεια. Οι παλιοί ἔλεγαν πώς ὅταν κάνει μεγάλες ζέστες γιά μεγάλο διάστημα, γίνονται σεισμοί μεγάλοι. Δυνατός ἡταν κι ἐτοῦτος, δ κόσμος είχε πεταχτεῖ στό δρόμο, πολλή κουβέντα γινόταν.

Ο Παναγής θυμήθηκε τόν ἄλλο σεισμό, ὅταν ἡταν παιδί, τότε πού ἡ ἀδερφή του τρόμαξε κι ἄρχισε νά τρέχει στά χωράφια καὶ δέν είδε τό πηγάδι· ἔπεσε μέσα μεμιᾶς, δέν τήν πήρε χαμπάρι κανείς, μέρα μεσημέρι ἡταν, τήν είχαν στείλει νά ποτίσει τή γίδα καὶ νά τής ἀλλάξει θέση, μετά τήν ἔψαχναν ὡς τό βράδυ· κι ἔνας σκύλος καθόταν στό χείλος τοῦ πηγαδιοῦ καὶ γάργιζε. Τήν είχαν βγάλει τουμπανιασμένη καὶ τής ἔλειπε ἡ μισή γλώσσα. Πέφτοντας, τήν είχε δαγκώσει καὶ τήν είχε κόψει.

"Αφησέ τα αὐτά, μπάρμπα, είπε ἡ Βαγγελία, φέρνοντας τόν καφέ, χαμηλοθωροῦσε. Κόκκινα τά μάγουλά της, κόκκινα τά χέρια της ἀπό τήν ἀλυσίβα, ἀπό τά χαράματα στό πόδι γιά νά πλύνει, κόκκινα τά μπράτσα της ἀπό δύναμη, κόκκινα τά χείλια της σάν βαμμένα.

Σταμάτησαν τήν κουβέντα. Πρόσεχε δ Παναγής πώς καὶ ποῦ κοίταξε δ κυρ-Παρασκευᾶς τή Βαγγελία. Καθόταν δ κυρ-Παρασκευᾶς σταυροπόδι, σήκωσε τό φυλυτζάνι τοῦ καφέ κι εὐχήθηκε ὑγεία. 'Ο Παναγής τοῦ εὐχήθηκε καλό ταξίδι, θά πήγαινε στά πέρα χωριά γιά δουλειές, τήν Τετάρτη τό πρωί θά γύριζε, στίς 13 τοῦ μηνός.' Ας περνοῦσε πάλι ἀπό τό σπίτι. Μπορεῖ νά φέρω καὶ κανένα κοτόπουλο, ἀν βρεθεῖ, νά τό σφάξετε γιά τής Παναγίας: στά πέρα χωριά ἔχουν κάτι κοτόπουλα μεγάλα, σάν καπόνια είναι· ἀκριβά τά δίνουν, μά ἀξίζουν τά λεφτά τους.

'Η Βαγγελία γύρισε στήν κουζίνα κι ἄρχισε νά κλαίει. Δάγκωσε καὶ μιά πετσέτα, νά μήν ἀκούγονται οι λυγμοί της. "Ετσι τήν βρήκε δ Παναγής κι ἄρχισε νά καταριέται τήν τύχη του, πού δέν τόν ἀφήνει νά τελειώσει μιά δουλειά. Καὶ γιά ποιό λόγο νά κλαῖς; Καὶ ποιός νομίζεις πώς θά σέ πάρει; "Ολοι μᾶς ξέρουν πώς δέν είμαστε ἀπό ἐτούτους, ἀλλά ἀπό τούς δικούς μας. "Οσοι ἔχουν λεφτά είναι μ' ἐτούτους. Καὶ ποιός είναι δικός μας; 'Εμεῖς, ἐμεῖς, οι κακομοιριασμένοι, οι ψημένοι, οι κουτσοί, οι ἀνάπτηροι, τά παιδιά πού είναι δικά μας βρίσκονται στή φυλακή, πεντάκις σέ θάνατο, δέ βλέπεις τόν ἀδερφό τοῦ Λυκούδη; Μακάρι νά ἡταν ἔξω δ ἀδερφός τοῦ Λυκούδη, τριάντα χρονῶν παλικάρι, νά σοῦ τόν δώσω, νά βγοντε μιά στάλα ἀπό τήν υποχρέωση πού ἔχουμε σ' αὐτούς τούς ἀνθρώπους. Τί κλαῖς; Γιά πές μου τί καλύτερο θέλεις; Θά σέ ἄκουσε δ ἀνθρωπος καὶ θά γίναμε ρεζίλι. Μᾶς ἀκούει ἡ γειτονιά, ἔτσι θέλει δ κόσμος' νά μᾶς ἀκούει νά κλαίμε, γιατί ἐμεῖς δέν είμαστε μ' ἐτούτους.

Είπε τόσα κι ἄλλα τόσα, ἔτριζε τό ξύλινο πόδι του, γυρόφερνε τή Βαγγελία, χτυποῦσε τό μπαστούνι του στό πάτωμα, ξεφυσούσε. Φαίνονταν τά κορδόνια ἀπό τό σώβρακό του, μπάρμπα, είπε ἡ Βαγγελία: φοράει σώβρακα σάν τά δικά σου, σώβρακα μακριά σάν φουφούλες, πού δένουν στόν ἀστράγαλο. Καθόταν σταυροπόδι κι ἡταν τά κορδόνια του λυμένα καὶ κρέμονταν ἀπό τίς κάλτσες: οι κάλτσες του πεσμένες, δέν είχαν λάστιχο, σώβρακα σάν τά δικά σου, μπάρμπα. Ξανάβαλε τήν πετσέτα στό στόμα της καὶ βρύση τά μάτια της. Δέν τόν θέλω, μπάρμπα, σοῦ λέω.

"Εκαμε πάλι σεισμό τή Δευτέρα. Στό σούρουπο, τήν ὥρα πού ἀνέβαινε ἡ ζέστη ἀπό τό χῶμα, ἀκούστηκε πάλι ἡ βουή, καβαλλάρηδες βιαστικοί ξαναπέρασαν, τινάχτηκε ἡ γῆ κατά πάνω, φτερούγισαν τά πουλερικά στά κοτέτσια, ἀνησύχησαν

πολύ.

Δέν τόν κατάλαβα τό σεισμό, είπε ό κυρ-Παρασκευάς τήν Τετάρτη. 'Εκεī, στά πέρα τά χωριά δέν κάνει σεισμούς, τό χῶμα είναι λίγο, ό τόπος δύος πέτρα, πράγμα άκουντο. Πρωί-πρωί είχε παρουσιαστεί στοῦ Παναγῆ τό σπίτι, κρατώντας ἔνα ζευγάρι κότες δεμένες ἀπό τά πόδια, λίγο ἀχαμένες ήταν, τί νά φάνε τά πουλερικά ἐκεī πάνω, ἔχουν καί κάτι ἄλλα πιό παχιά σέ διπλή τιμή, ή κότα δέν ἔχει γοῦστο ἢν είναι πολύ ξιγκωμένη. Αὐτές τίς παχιές, τίς ἔχουν γιά τούς πρωτευουσιάνους, πού ἔχουν λεφτά νά τίς πληρώσουν, ἀπό δαῦτες στέλνουν καί σ' ἐτούτους πού είναι στά πράγματα γιά καμιά ἔξυπηρέτηση, οἱ δίκοι μας δέν κάνουν τέτοια, ἐμεῖς είμαστε ἄνθρωποι περήφανοι.

Στεκόταν καταμεσίς στό δωμάτιο, κρατώντας τίς κότες, περιμένοντας νά ἐμφανιστεί ή Βαγγελία νά τής πάρει, ή καρδιά του χτυπούσε βαριά· κι ή Βαγγελία δέν ἐρχόταν. Τήν είχε φωνάξει ό Παναγής νά παρουσιαστεί κι ἀχνά τήν είχε ἀκούσει νά τοῦ ἀπαντάει πώς μιά στιγμή ν' ἀνακατέψει τό φαῖ καὶ θά ἐρχόταν ἀμέσως· καὶ δέν ἐρχόταν. Σηκώθηκε ό Παναγής νά πάει στήν κουζίνα τί μπορεῖ νά τής συνέβαινε; Πάλι τά ἔδια;

Βρισκόταν στήν πόρτα τοῦ δωματίου, δταν ἀκούστηκε ή βουή, σάν νά ἐρχονταν χιλιάδες, μιλιούνια καβαλάρηδες, μιλιούνια ἀπό ἐτούτους, ἔτοιμοι νά δώσουν ξύλο, ἀφρίζοντας, ή γη ἀγκομάχησε, δλα ρίγησαν, οἱ τοῖχοι ἔσπασαν σάν ύφασματα καμένα. Παναγία μου, είπε ό κυρ-Παρασκευάς. Κρατοῦσε τό ζευγάρι τίς κότες ἀπό τά πόδια, ἐκεῖνες τινάζονταν, τό ταβάνι ἔκαμε κοιλιά, ό Παναγής ἔσφιγγε τήν κάσα τής πόρτας, τό μπαστούνι τοῦ είχε πέσει ἀπό τό χέρι, τά πράγματα ἀγωνίζονταν νά μείνουν δρθια. 'Η Βαγγελία πετάχτηκε ἀπό τήν κουζίνα, βρέθηκε στήν πόρτα ν' ἀγκαλιάζει τόν Παναγή, ό κυρ-Παρασκευάς είδε τό πρόσωπό της κόκκινο, τά μάτια της κόκκινα, τά χειλια της κόκκινα καί τά μαλλιά της σκάλες, ἀπόμεινε στή μέση τοῦ δωματίου μέ τίς κότες μπλεγμένες στά δάχτυλά του. Ό πάτος τής θάλασσας βούλιαζε, τά στρουφουλίδια γκρεμίζονταν στά βάθη, ή παραλία ἔγειρε πρός τό νερό, τά φῶτα ἔγειραν πρός τήν πόλη, τό ἄγαλμα τοῦ 'Ηλία Μηνιάτη ἔπεσε μέ τό κεφάλι κατά μπροστά, καρφώθηκε στό μαλακό χῶμα μέ τά λουλούδια πού τριγύριζαν τή βάση του κι ή μύτη του πετάχτηκε στήν ἄλλη ἄκρη τής πλατείας, σάν πέτρα πού ἔψυγε ἀπό μεγάλη σφεντόνα, ἔπεσαν τά καρπούζια στοῦ Λυκούδη τό μανάβικο.

'Η Βαγγελία είδε τόν κυρ-Παρασκευά μέ τά μάτια του γουρλωμένα, σάν νά τής χαμογελούσε, Θεέ καί Κύριε, ή μοίρα μας πού δέν είμαστε μ' ἐτούτους, τό τραπέζομάντιλο γλιστροῦσε πάνω στό τραπέζι, τό ταβάνι ἄρχισε νά πέφτει, λευκά κομμάτια σουβᾶ σάν προκηρύξεις, φάνηκαν ἀπό μέσα οἱ ξυλοδεσιές, τό πάτωμα ἔτριζε σάν νά πατοῦσαν πάνω του χιλιάδες κουτσοί μέ ξύλινα πόδια, ἀνθρωποι ἀπό τούς δικούς μας, πού μαστίγωναν οἱ καβαλάρηδες· κι ό κυρ-Παρασκευάς ἔβαλε φωνή μεγάλη, σάν νά τοῦ ἔστιβαν τά γεννητικά δργανα καί, πρίν προλάβει ή Βαγγελία νά δεῖ ἢν κρέμονταν τά κορδόνια ἀπό τό σώβρακο πού ἔδενε στούς ἀστράγαλους, χάθηκε ἀπό τά μάτια της, τό καταπέτασμα τοῦ ούρανου είχε σκιστεῖ. Κι ό Παναγής βλαστημούσε, κρατώντας τήν κάσα τής πόρτας, φοβόταν μήπως γκρεμιστεῖ καί τό ξύλινο ποδάρι τοῦ ἀνοίξει τήν πληγή καί κακοφορμίσει, ἔπαψαν οἱ κότες νά κακαρίζουν κι ό σεισμός δέν ἔλεγε νά τελειώσει.

Φ. Δ. Δρακονταειδῆς

